

Sygn. akt: XU-843/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lutego 2014r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we W.

w składzie:

Przewodniczący: SSR Barbara Bonczar

Protokolant: Monika Biegańska

po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym w dniu 11 lutego 2014r. we W.

sprawy z odwołania **J. W.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

z dnia 03 października 2013r znak: (...)

w sprawie **J. W.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

o zasiłek chorobowy

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. i przyznaje wnioskodawcy **J. W.** prawo do zasiłku chorobowego za okres od dnia 17 grudnia 2012r do dnia 05 kwietnia 2013r oraz zwalnia wnioskodawcę z obowiązku zwrotu pobranego zasiłku chorobowego za wyżej wymieniony okres w kwocie łącznej wraz z odsetkami 14.176,04 zł.

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz wnioskodawcy koszty zastępstwa procesowego w kwocie 60zł.

Sygn. akt X U 843/13

UZASADNIENIE

Wnioskodawca **J. W.** odwołał się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 03 października 2013 r., odmawiającej mu prawa do zasiłku chorobowego za okres niezdolności do pracy od dnia 17 grudnia 2012r. do dnia 05 kwietnia 2013 r. oraz zobowiązującą go do zwrotu pobranego zasiłku chorobowego z funduszu chorobowego za w/w okres w kwocie 14.176,04 zł wraz z odsetkami. W ocenie wnioskodawcy organ rentowy niewłaściwie zinterpretował art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Zdaniem wnioskodawcy powołany w uzasadnienie decyzji art.17 ust. 1 cyt. ustawy nie ma zastosowania wobec wnioskodawcy, gdyż nie miała miejsca w jego sytuacji żadna z wymienionych w tym przepisie okoliczność. Działalność radnego jest bowiem działalnością społeczną, zaś otrzymywana dieta nie jest wynagrodzeniem za pracę, lecz ekwiwalentem za poświęcony czas i poniesione wydatki, która jest wolna od podatku dochodowego.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. wniósł o oddalenie odwołania. Zarzucił, iż wnioskodawca będąc niezdolnym do pracy, uczestniczył wielokrotnie w sesjach Rady Powiatu, w posiedzeniach komisji i w posiedzeniach członków zarządu powiaty (...) i otrzymał z tego tytułu diety. Organ rentowy podniósł, że ubezpieczony wykonujący

w czasie orzeczonej niezdolności do pracy, pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia, traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres zwolnienia lekarskiego, który jest zobowiązany zwrócić jako świadczenie pobrane nienależnie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca J. W. jest zatrudniony w Urzędzie Miejskim w O. na stanowisku kierownika wydziału. Od dwóch kadencji wnioskodawca pełni funkcje radnego i w związku z tym jest członkiem Zarządu Powiaty (...) oraz bierze udział w sesjach Rady Powiaty (...) i w komisjach problemowych.

Podczas wykonywania okresowych badań lekarskich lekarz medycyny pracy nie dopuścił wnioskodawcy do pracy. Leczący wnioskodawcę lekarz pierwszego kontaktu chcąc go zdyscyplinować i osiągnąć zadawalające efekty terapeutyczne zalecił leczenie w ramach zwolnienia lekarskiego. W tym okresie wykonano szereg badań, zalecono konsultacje lekarzy specjalistów i po uzyskaniu poprawy ogólnego stanu zdrowia i samopoczucia dopuszczono wnioskodawcę do pracy na dotychczas zajmowanym stanowisku. Z opinii lekarza leczącego wnioskodawcę wynika, że jest on typem pracoholika i społecznika i zupełny brak kontaktu z pracą społeczną mógłby wpłynąć negatywnie na jego stan fizyczny i psychiczny. Z opinii Głównego lekarza Orzecznika ZUS z dnia 13 sierpnia 2013r. wynika, że udział wnioskodawcy w sesjach rady powiatu (...), w posiedzeniach komisji oraz w posiedzeniach członków zarządu powiatu nie wpłynęło negatywnie na odzyskanie zdolności do pracy. Zdaniem lekarza orzecznika nastąpiło jedynie naruszenie zasad orzecznictwa lekarskiego oraz przepisu art.17 ustawy z dnia 25.06.1999r. W okresie od 03 grudnia 2012r. do 05 kwietnia 2013r. wnioskodawca otrzymał zwolnienie lekarskie, a za okres od 17 grudnia 2012r. do 05 kwietnia 2013r. zasiłek chorobowy. W okresie orzeczonej niezdolności do pracy wnioskodawca jako radny uczestniczył w dniu 04 grudnia, w dniu 28 grudnia 2012r., w dniu 13 lutego 2013r., w dniu 13 marca, 27 marca 2013r., w sesji rady powiaty (...) oraz w posiedzeniach komisji promocji i rozwoju powiatu oraz z komisji rolnictwa, leśnictwa i ochrony środowiska. W dniach: 04,11,19,28 grudnia 2012r., w dniach 09,16,23 stycznia 2013r., w dniach 01, 06, 13 ,21 ,28 lutego 2013r., w dniach 06,10, 13, 27 marca 2013r. i w dniu 03 kwietnia 2013r. uczestniczył w posiedzeniu członków Zarządu Powiatu (...).

Dowód: 1) akta zasiłkowe ZUS.

2) przesłuchanie wnioskodawcy – k. 25v as.

Wnioskodawca za okres od 17 grudnia 2012r. do 05 kwietnia 2013r. otrzymał zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy.

(okoliczności bezsporne)

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2010r. nr 77 poz. 512), ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia. Zasiłek chorobowy ma zabezpieczać pracownikowi środki utrzymania w okresie, kiedy stan zdrowia stanowi czasową przeszkodę w ich zdobywaniu. Jeżeli w rzeczywistości taka sytuacja nie zachodzi, a pracownik uzyskując orzeczenie o niezdolności do pracy zamierzał jedynie wyłudzić świadczenie, to przepisy powinny mu w tym przeszkodzić. Utrata prawa do zasiłku chorobowego na podstawie art. 17 oparta jest na założeniu nierzetelności zwolnienia lekarskiego, tj. na uznaniu, że jeżeli zaistniały wymienione zachowania, to w rzeczywistości nie zachodziła sytuacja chroniona prawem, a pracownik nadużył prawa do świadczeń z ubezpieczenia chorobowego. Utrata prawa do zasiłku chorobowego w okolicznościach art. 17 ustawy zasiłkowej ma przeto na celu nie tyle represjonowanie ubezpieczonego za zachowanie sprzeczne ze statusem

chorego, lecz raczej przeciwdziałanie wypłacie świadczeń (zasiłku chorobowego lub wynagrodzenia gwarancyjnego) w okolicznościach, które ustawodawca ocenia jako nadużycie prawa. Jest to więc nie tyle sankcja za naganne z punktu widzenia interesów instytucji ubezpieczeniowej zachowanie się ubezpieczonego, co odebranie prawa do nienależnego mu świadczenia w związku z nie zachodzeniem chronionej sytuacji (por. Komentarz do art. 17 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa; Inetta Jędrasik-Jankowska; LexPolonica)

Zgodnie z art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2009r., Nr 205, poz. 1585 ze zm.), osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych jest obowiązana do jego zwrotu wraz z odsetkami w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego.

Bezsporne w sprawie było, że wnioskodawca w okresie orzeczonej niezdolności do pracy czterokrotnie brał udział w sesjach Rady Powiatu (...), w posiedzeniach komisji oraz w posiedzeniach członków zarządu powiatu i otrzymał z tego tytułu diety.

Rozstrzygnięcia zatem wymagało, czy udział wnioskodawcy w sesjach rady powiatu, w posiedzeniach komisji i w posiedzeniach członków zarządu powiatu wyczerpywał którąś z dwóch przesłanek określonych w cytowanym wyżej art. 17 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, na które powoływał się organ rentowy, tj. czy udział w spornych sesjach i posiedzeniach stanowił wykonywanie pracy zarobkowej lub czy wnioskodawca wykorzystał zwolnienie w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia.

Sąd uznał na podstawie zeznań powoda, wyjaśnień lekarza leczącego i opinii Głównego Lekarza Orzecznika ZUS, że w okresie orzeczonej niezdolności do pracy nie wykorzystał on zwolnienia lekarskiego w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia. Zdaniem Sądu uczestnictwo wnioskodawcy w sesjach i posiedzeniach pozostawało bez znaczenia dla jego stanu zdrowia i nie mogło mieć ujemnego wpływu na przebieg leczenia i czasu trwania tego leczenia, tym bardziej, że dolegliwości będące przyczyną niezdolności do pracy nie powodowały konieczności leżenia w łóżku i nie uniemożliwiały wnioskodawcy uczestniczenia w życiu publicznym. Wręcz przeciwnie – jak wynika z treści opinii lekarza leczącego wnioskodawca jako typ pracoholika i społecznika poprzez udział w posiedzeniach uzyskał znaczną poprawę stanu fizycznego i psychicznego, a przeprowadzone w tym czasie leczenie dało efekt i wnioskodawca powrócił do pracy na dotychczas zajmowane stanowisko.

W ocenie Sądu okoliczności niniejszej sprawy nie pozwalają również na stwierdzenie, iż udział wnioskodawcy w sesjach rady powiatu w posiedzeniach komisji wyczerpał przesłankę „wykonywania pracy zarobkowej”. Praca zarobkowa wykonywana jest najczęściej w oparciu o zawartą wcześniej umowę o pracę z uwzględnieniem warunków określonych w Kodeksie pracy, może ona również wynikać z szeregu umów cywilnych a także z prowadzenia działalności gospodarczej, zaś celem tej pracy jest osiąganie wynagrodzenia lub dochodu dla zaspokojenia potrzeb materialnych. Radny wykonuje określone czynności na podstawie stosunku publicznoprawnego i nie można tego określić „wykonywaniem pracy”, nawet w potocznym tego słowa znaczeniu.

Otrzymywanie diet za sesje rady powiatu i za udział w posiedzeniach komisji nie sposób uznać za wynagrodzenie z tytułu wykonywania pracy zarobkowej. Wnioskodawca uczestniczył w sesjach rady powiatu i posiedzeniach komisji wobec silnego poczucia obowiązku działania na rzecz lokalnej społeczności i uczestnictwa w życiu publicznym i takie postępowanie nie może być utożsamiane nawet z szeroko pojętą pracą zarobkową, gdyż jego celem nie jest uzyskiwanie dochodu dla zaspokojenia swych potrzeb materialnych, lecz społeczne realizowanie zadań samorządu lokalnego. Nie można w tym przypadku mówić o pracy zarobkowej, która może być wykonywana w ramach stosunku pracy, w tym również spółdzielczego stosunku pracy, względnie umowy cywilnoprawnej lub prowadzenia działalności gospodarczej, które mogą stanowić podstawę do świadczenia pracy. Należy podzielić pogląd wyrażony przez wnioskodawcę w uzasadnieniu odwołania, iż dieta nie jest wynagrodzeniem za pracę, lecz ekwiwalentem za poświęcony czas i zwrot kosztów min. dojazdów, a podstawą jej wypłacania jest art. 21 ust. 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatu (t.j.: Dz. U. 2013 r., poz. 595), który przyznaje radnym uprawnienie do pobierania

diet i zwrotu kosztów podróży służbowych na zasadach ustalonych przez radę w związku z zobowiązaniem radnego przez ustawodawcę do brania udziału w pracach organu stanowiącego oraz innych instytucji samorządowych, do których został wybrany lub desygnowany. Dieta przysługuje przede wszystkim za uczestnictwo w sesjach rady i w posiedzeniach komisji organu stanowiącego. Dieta i zwrot kosztów podróży służbowych powinny zrekompensować radnemu koszty poniesione w związku z wykonywaniem mandatu oraz ewentualnie utracone dochody, jakie mógłby uzyskać np. z wykonywanej pracy zawodowej bądź prowadzonej działalności gospodarczej, gdyby nie wykonywał mandatu. Dieta nie jest więc dochodem mającym wpływ na zaspokojenie potrzeb materialnych, bo zgodnie z zajęтым wcześniej stanowiskiem należy je traktować jedynie jako ekwiwalent lub rekompensatę za stracony czas i niejednokrotnie poniesione wydatki. Dieta jest świadczeniem o charakterze publicznoprawnym, rekompensujące ewentualne utracone korzyści lub poniesione koszty. Trafność takiego stanowiska potwierdza również fakt, że diety oraz kwoty stanowiące zwrot kosztów otrzymywanych przez osoby wykonujące czynności związane z pełnieniem obowiązków społecznych i obywatelskich - do wysokości nie przekraczającej miesięcznie kwoty 2.280 zł, są wolne od podatku dochodowego co wynika z art. 21 ust. 1 pkt 17 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz. U. z 2012r., poz. 361). Podobne stanowisko – jeszcze na gruncie poprzednio obowiązującej ustawy - zajął Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 17 marca 1994 r. (sygn. akt III AUr 724/93, Wokanda 1994/8 str. 49) stwierdzając, iż „Uczestnictwo nie jest objęte zakresem pojęcia „pracy zarobkowej” w rozumieniu art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. 1983 r. Nr 30 poz. 143).”

Takie stanowisko nie stoi też w sprzeczności z celem zasiłku chorobowego, który ma rekompensować zarobek utracony na skutek niezdolności do pracy – a ten wnioskodawca utracił.

Dlatego też Sąd w oparciu o powyższe i na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ §2 k.p.c. - mając na uwadze, że nie zostały spełnione przesłanki uzasadniające pozbawienie ubezpieczonego prawa do zasiłku chorobowego - zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznał wnioskodawcy J. W. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 17 grudnia 2012r. do 05 kwietnia 2013r. i zwolnił wnioskodawcę z obowiązku zwrotu pobranego zasiłku chorobowego za okres od 17 grudnia 2012r. do 05 kwietnia 2013r. w kwocie łącznej wraz z odsetkami 14. 176,04 zł.

Mając powyższe na względzie, Sąd orzekł jak w pkt I wyroku.

O kosztach procesu (pkt II wyroku) orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). W myśl § 3 tego przepisu do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata lub radcę prawnego zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata lub radcy prawnego, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony. O wysokości kosztów zastępstwa procesowego wnioskodawcy Sąd orzekł na podstawie § 12 ust 2 zw. z § 2 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013, poz.461).

Sprawa o zasiłek chorobowy jest sprawą z ubezpieczenia społecznego, do której mają zastosowanie przepisy § 12 ust 2 zw. z § 2 ust 2 cyt. rozporządzenia. Sąd uwzględniając rodzaj i stopień zawłości sprawy oraz związany z tym niezbędny nakład pracy pełnomocnika wnioskodawcy zasądził koszty zastępstwa procesowego w wysokości kosztów minimalnych określonych w przedmiotowym rozporządzeniu tj. kwotę 60 zł.